

Inserati se sprejemajo in velja
tristopnik vrata:

3 kr., če se tiska 1krat
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
sena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvu
administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna
šte. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Vabilo k naročevanju

„SLOVENCA“.

„Slovenec“ velja kakor dozdej:

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto 9 gl. — kr.;
" " " " pol leta 4 " 50 "
" " " " četrt leta 2 " 30 "
" " " " en mesec 80 "

V administraciji sprejeman:

Za celo leto 8 gl. 40 kr.;
" pol leta 4 " 20 "
" četrt leta 2 " 10 "
" en mesec — " 70 "
posamezne številke — " 7 "

Po pošti:

Za celo leto 10 gl. — kr.;
" pol leta 5 " — "
" četrt leta 2 " 50 "
" en mesec — " 90 "
posamezne številke — " 8 "

Za bogoslovce, dijake in učitelje:

Za celo leto 6 gl. — kr.;
" pol leta 3 " — "
" četrt leta 1 " 50 "

Naročnina se pošilja najceneje po poštah
skaznicah (Postanweisungen)

opravništvu,

Stari trg, hiš. šte. 16

Pogled v prihodnost.

V prihodnost ne moremo videti, in go-
renji naslov se ne sme tolmačiti tako, kakor
da bi hoteli prerokovati; mogoče pa nam je
soditi, katera dela nas čakajo v bližnji pri-
hodnosti, katera dela so najnujnejša za na-
predek slovenskega naroda, in po tem tudi
lahko sklepamo, kake poslance potrebujemo v

prihodnjem kranjskem deželnem zboru, da bodo
do njih stavljenim trjativam zadostovali.

Ozrimo se najprej na poljedelstvo, ta glavni
steber narodnega blagostanja. Tu brž vidimo,
da je treba mnogo, mnogo storiti za kulturo
zemlje, prej ko zamoremo reči, da smo vse
storili, kar se je dalo, in da se več iz zemlje
dobiti ne dá. So dežele v Evropi, ki so nam
v tem lahko v izgled, kjer se kmetijstvo in
živinoreja umno in vsestransko marljivo vodi.

Na Kranjskem nas čakata dva velika in
imenitna kulturna podvzvetja: pogozdenje Krasa
in pa izsušenje ljubljanskega mahu. Za ta dva
velikanska dela treba je kapitala in odločnega
domoljubja. Brez velikega denarja se tako delo
še pričeti ne smé, in ker ga dežela nema, mor-
al bo pomagati kdo drug. Ta se pa brani in
odlaga reč „ad celendas graecas“, ker se ne
dado rade velike svote za slovanske dežele.
Ako imamo v deželnem zboru večino nemšku-
tarsko, bodo se ti možje vdali željam nekterih,
za kras in za močvirje se pa ne bo nič sto-
rilo. Slovenski poslanci pa, da so v večini,
ponavljali bodo svojo prošnjo leto na leto,
dokler se ne vdado in potrebnega kapitala
ne dovolijo. Pri tej kakor pri vsakej drugej reči,
ki globoko sega v koristi deželne, kaže se
vnovič stara resnica, da le domači sinovi, ro-
doljubi ne odjenjajo poganjati se za deželne
potrebe, med tem ko so nemčurski poslanci
le kakor najemniki, ki čredo zapusté, kedar
volk pride; kedar minister nejevoljen čelo
zgrbanči, mine jih hitro vsa opozicija, vržejo
zastavo svojih volilcev v goščo, in se vdajo.
Nemškutarskim poslancem je sploh vse eno,
ali se kmetu dobro ali slabo godi, ali davke
lahko ali težko plačuje. Da je „Tagblatt“ za-

šel v zadnjih časih pisati o prevelikih davkih,
to je pač samo zaradi volitev storil; drugače
pa ta list ni lahko pripoznal, da bi mi bili
z davki preobloženi. „Tagblatt“ je pač vsak
dan zabavljajl čez vse, kar je našemu narodu
drago in sveto; tega pa se ne vemo spomi-
njati, da bi bil kedaj kako neumnost nemčur-
sko-liberalne stranke grajal. Pa ne samó „Tag-
blatt“, cela stranka, ki za njim stoji, vsi nem-
čurski poslanci, in ko bi tudi večino zado-
bili, ne morejo resno varovati koristi deželnih,
ker se vsa stranka le z vladno močjo
vzdržuje, in ker je vsaki vladi na
Dunaji mogoče v štirinajstih dneh
celo našo nemškutarsko stranko vni-
čiti, ako bi se ta predrznila, proti-
stavljati se ministerski volji. Nem-
škutarje voliti se pravi pri nas, odpovedati se
vstavnim pravicam, in vdati se brezpogojno
nemčursko liberalni stranki. Od kar mačke
miši lové, se še ni slišalo, da bi si bili naši
nemškutarji drznili v nasprotje stopiti s svo-
jimi tovarši na Dunaji. Da bi tedaj taki po-
slanci ne bili dobri, to mora slepec sprevideti;
moralo bi se samo misliti, da nemčurji vse
najbolje storé, in da je njihova modrost vzvi-
šena nad vsakim dvomom. In če bi to prav
res bilo, moramo premisliti, da to, kar je za
enega dobro, včasih ni dobro za druge, ali
vsaj ne za vse. Slovenci na pr. potrebujemo
višjih šol, in imamo pravico zahtevati vseučil-
lišče v Ljubljani. To bi bilo od velike koristi
za deželo sploh in za mesto ljubljansko posebej.

Zdaj pa hočejo tudi v Brnu univerzo, in
v Olomucu bi jo tudi radi, v Solnogradu tudi;
v Gradcu pa bi se jezili, ko bi se ustanovilo
vseučilišče v Ljubljani, ker bi tamošnje po

„Aman, aman Karadag“!

(Slika iz najnovejšega boja.)

„Božja vera, Gospodar! — ali še kterega
zarobiti ali pa poginiti!“

Luka Filipov Piper.

Znani naš lanjski junak iz Volčjega dola,
Luka Filipov Piper, ki je ugrabil v tej slavni
bitki Osman pašo živega, se je tudi sedaj ju-
naka skazal. In če tudi se njegovo najnoveje
junaško delo ne more primerjati po vspehu z
lanjskim, je vendar ravno tiste slave vredno
po načinu, s katerim je poveličal svoje junaštvo.

Svetli Gospodar mu je rekel, ko ga je
nadaril 13. aprila s 100 cekini, te-le besede:
„Evo Luka, hvala ti za junaštvo. Da bi bili
srečni pri tebi in se pomnožili, samo dovedi
mi še kterega pašo! — „Hvala svetli Gospo-
dar i — božja ti je vera: ali poginem ali Ti
pa dovedem še kterega, če — bi tudi ne bil
paša“, reče Luka. — „Ne, ne, Luka, glej, da
mi zarobiš pašo in da mi ne pogineš, — ker
jaz bi te rad še nadaril!“ — pristavi svetli
Gospodar. — „Mene si dosti, v zdravje Tvoje,

nadaril; a glej za menoj deco, ta naj dela,
da jo boš nadaril!“ — odgovori mirno Luka in
poljubivši roko svojemu ljubeznjivemu Gospo-
darju odide, kličeč: Živio Gospodar! — Luka
reče in ne oporeče, ne oporeče in spolni

V ponedeljek 23. maja, ko so Piperji, na-
veličani z umikovanjem dalje Turke mamili,
žejni boja, zavrtili se kakor blisk in zapodili
Turke iz Gareviča, je bil tudi naš Luka, ka-
kor se samo razumene, med prvimi. Njegovih
50 junaških let ga še ne zadržuje za pipersko
mladino. S to mladino je bil on ob enem v
sredi Turkov, kar enemu s krepkimi rokami
stisne vrat. „Podaj se Turčine!“ — zavpije
Luka. — „Aman, aman Karadag!“ — (milost,
milost, Črnogorče,) zakriči prestrašeno muhame-
danec . . . Sname puško in drugo orožje, ter izroči
Luki, kakor se spodobi robu. „Aman (milost) ti
je Turčine“, reče Luka, in — obesi na se orožje
turškega nizama. „Naprej Turčine!“ reče Luka,
pokazavši mu pot k stanišču glavnega vojsko-
vodje. — „Bujrum, bujrum Karadag!“ (bom,
bom, Črnogorče) in začne stopati pred Luko,
kteri vpije iz vsega grla:

„Sve u slavu Boga velikoga

A u zdravlje Knjeza čestitoga —

Blago meni danas i do vieka,

Kad sam Njemu riječ izpunio!“ —

Luka gre dalje in se še ne zmeni za
kroglje, ki so okoli njega žvižgale. . . . Gre
— pevajoč, a . . . naenkrat . . . zasrbi ga
malo v bedru in nehoté sede, ranila ga je
turška ostroguša . . . Turčin ostane, se
obrne in vidi, kaj je, ter upre oči v Luko, ki
ima pa že namerjen šestoper (revolver). „Aman
amau, Karadag!“ — „Nosi me Turčine ali pa
pogineš! — „Bujrum, bujrum Karadag!“ in
že je ranjeni Luka na Turčinovih krepkih ple,
čih z namerjenim revolverjem. A Luka, če
tudi ranjen, vendar nikdar srečnejši v svojem
življenji, kliče in popeva:

A u zdravlje knjaza Nikolaja! —

Blago meni danas i do vieka,

Kad sam Knjazu riječ izpunio!

Kad sam roba živa uhvatio!

Rob me knjazu ranjenoga nosi!“

Turčin gre brez prenehanja, a na njem
ranjeni Luka vpije. Že se primikata k glav-

tem mnogo poslušalcev zgubilo. Vsem tem se ne more vstreči, toda raje se bo vstreglo Nemcem, ko nam; da imamo nemško večino v dež. zboru, morala bo ta s svojimi nemškimi brati glasovati, da se nam v tem oziru nikdar želja ne bo spolnila, ker je Gradec proti temu, drugi nemški kraji pa tudi; nemškutarska večina bo rada glasovala zoper to, ker se bo bala, da bi Ljubljana potem ne dobila čisto slovenskega obraza in bi se vse javno mnenje in mišljenje v mestu ne predrugačilo na korist Slovenstvu; po tem pa jej tudi ni za to, da bi Ljubljana postala velika in slavna, ker to bi bilo le Slovanstvu na korist, česar pa oni nečejo. Ko bi Ljubljanci le količkaj možganov v glavi imeli, morali bi nemškutarske kandidate iz tempeljna ven spoditi, namesto voliti jih; kajti ravno Slovenci hočejo Ljubljano narediti za središče Slovenije, za glavno mesto precej velike dežele, ki bi segala od jadranskega morja do Drave; Slovenci hočejo v Ljubljani napraviti vseučilišče, in če mogoče tudi druga višja učilišča; oni bi radi napravili tu akademijo za lepe umetnosti in še marsikaj drugega. In kdo vsemu temu nasprotuje? Tisti nemškutarji, katere Ljubljanci vedno za svoje poslance volijo. Ko bi se to zgodilo, kar Slovenci hočejo, povzdignila bi se Ljubljana v desetih letih in naši ljudje bi imeli zaslužka dovolj. Ker pa Ljubljanci sami nečejo spoznati, kdo jim dobro hoče, naj volijo še naprej svoje dosedanje nemškutarske zagovornike, ki za našo deželo še nič drugega storili niso, kakor to, da so čez nas zabavljali.

Tudi v šolskih zadevah čaka deželni zbor še mnogo dela. On bo moral skrbeti za to, da se narod vedno bolj izobraži, pa ob enem tudi gledati, da revna dežela ne bo preobložena s plačili za šolo. Gledati bo moral dalje na to, da se bodo otroci podučevali v krščanskem duhu in v narodnem jeziku. Znano pa je, da nemškutarji upijejo po brezverski šoli, in da bi se jim take šole najbolj dopale, kjer bi se vse nemški podučevalo, in kjer bi se otrokom namesto krščanskega nauka razkladalo, kako se je iz opice človek razvil. Ti ljudje

nemu stanišču Gospodina Boža Poveljniki in njegovo spremstvo gledajo, kaj in kdo je. Vsi mislijo, Črnogorec je slekel mrtvega Turčina in se oblekel v to obleko, ter nese ranjenika . . . Vsi pozdravljajo Luko: „Zdrava ti rana, evola sokole!“

Sedaj reče Luka: „Vrzi me Turčine! Vojvoda, evo roba!“ — Turčin pa: „Bujrum“ bujrum, Karadag!“ — V tem trenutku vsi ostrme Gledajo, vidijo. Zdrav močan Turčin nese ranjenega Črnogorca v Črnogoro, gledajo ali ne verjamejo svojim očem. Ko jim pa Luka vse razloži, se začno vsi tako smejati, da bi bili kmalu od smeha pokali: „Zdrav Turčin nese ranjenega Črnogorca v Črnogoro!“ — Hvala Bogu, tacega pa še ni bilo“ — vpijejo Črnogorci čudeč se; — a Luka neprestano prepeva:

Blago meni danas i do vieka
Kad sam Knjazu riječ izpunio,
Kad me Ture ranjenoga nosi!“

Tovarši in zdravniki so Luki rano pregledali in rekli, da ni nevarna. Oprali so mu jo in zavili, Luka pa misli iti v desetih dneh — zopet za pašami na lov. Da bi ti pripustil Bog in rana, sokole Luka! Njegov zarobljenik Mujo mu zvesto streže in čuje pri njem, ker mu je daroval „Aman, aman Karadag“.

„Glas Crnogorca“.

so nam pač živ dokaz, kako iz človeka brez vere — opica postane; zato bi bila strašna nemarnost in pregrešna lahkomišljenost od nas, ko bi mi pripustili, da dobijo ti ljudje večino v deželnem zboru.

V deželne službe nastavljali bodo Slovenci domače ljudi, ki razmere po deželi poznajo, in jo tudi kot svojo domovino ljubijo; če dobijo nemškutarji večino, že žugajo v „Tagblattu“, da bodo deželne vradnije pomedli, to se pravi, narodnjakom dali slovo in nastavili ljudi, katerim za nas in našo deželo ni nič mar, in ki nam bodo le od nemške slave na vsa ušesa trobili; domači ljudje, nič menj ne šolani od onih, bodo pa morali ali doma kruha stradati, ali pa po širnem, nemilem svetu iti s trebuhom za kruhom!

Kranjski Slovenci! že iz tega, kar smo tukaj rekli, in k čemur bi se dalo še mnogo mnogo dostaviti, že iz tega si boste lahko sodbo naredili, kake poslance morate pri prihodnjih volitvah voliti. Volite tedaj po pameti in po vesti, in potem boste prav volili!

Cerkev in nji potrebne osebe.

(Konec.)

Duhovnik je služabnik cerkvin, ne pa — da-si državljan, državin. Pa vendar trdilo se je že mnogokrat in skušalo tudi vresničevati, da bi bili duhovni vradniki državini, seveda le od tacih, ki imajo državo za božanstvo in cerkev za podložnico njeno. So-li toraj res duhovni državni vradniki, duhovni ko taki, v svoji cerkveni dostojnosti? Nikakor ne; kajti nikjer ne najdemo med duhovščino in državo one razmere, ktera vlada med državo in njegovimi vradniki. Kjer se je poskušalo kaj tacega, je ali spodletelo in potem bila je cerkev prosta, ali pa, če se je posrečilo, nastal je bizantinizem, cerkev ni bila več cerkev; bila je naprava državina. Država ne imenuje duhovnov, ampak cerkev jih posvečuje; oni toraj svoje veljave, svojega poklica, svojega pomena nimajo od države. Država ne more nastavljati duhovnov, ne more jih odstavljati; oni nimajo svetnega opravila, svetne službe, njihova opravila imajo vse višji namen, kakor da bi služila državi; duhovni se v spolnovanji svojih dolžnosti ne ravnajo po državnem zakoniku in po ministerskih ukazih in župnijskih določbah, ampak po svetem evangeliju in cerkvenih postavah, duhovni od svojih opravil niso odgovorni okrajnemu glavarju ali ministerstvu ali drugi svetni oblasti, ampak cerkvenim predstojnikom in Bogu; tudi plačuje jih prav za prav ne država, ampak cerkev, kajti iz cerkvenih posestev se je nabral denar, kateri se daje duhovščini. In zdaj, kje najdemo iz vsega tega c. kr. vradnika? Pri katoliškem duhovnu toraj ne najdemo prav nič vsega onega, kar pripada k pojmu državuega služabnika.

Duhovni so toraj služabniki svete cerkve in edino svete cerkve, duhovni ko taki; seveda morejo tudi sprejeti državno službo, kolikor ne nasprotuje njihovemu vzvišenemu stanu in poveljem njihovih zakonitih predstojnikov. Le cerkev toraj ima principijelno pravico odbirati in zaznamnjavati duhovne za to ali ono službo; ona ima pravico jih predstavljati, poviševati in poniževati. Škof, ko višji pastir je odgovoren za izročeno mu čedo; njegovi namestniki so fajmoštri in njihovi pomočniki so kaplanje. Zato mora imeti tudi škof pravico to ali uno faro izročiti sposobnemu duhovnu; kajti, kako bi on mogel biti odgovoren za duhovna, kterege je nastavila sama država? Škof ima pa tudi dolžnost in pravico buditi in gojiti pravega

duha med svojimi duhovni; on mora biti toraj tudi v izbiranji središčev v ta namen prost.

Določil sem ob kratkem v velicih obrisih pravice cerkvene, kar se tiče nji potrebnih služabnikov. Da si je država pridobila marsiktere pravice, ktere omejujejo to cerkveno prostost, ne tajimo; seveda, zgodilo se je to ob onih časih, ko so še državniki iskali priateljstvo cerkveno in ko je bila država še krščanska, ali pa v časih, ko je morala tlačena cerkev prepustiti manje pravice, da ni popolnoma zgubila svoje prostosti, to je, v konkordatih. Tako je za sedaj po historičnih prihodkih cerkvi omenjena v svoji prosti, kakoršna bi ji šla poleg principa. A glavne reči ostale so neomejene; cerkev mora imeti pravico do semenišč, ona mora imeti oblast do svojih duhovnov, ki nikakor niso in ne morejo biti državni vradniki; nepravilne bi bile vsi postave, pa božjemu, cerkvenemu in naravnemu pravu nasprotne, ktere cerkev proti njeni volji omejujejo v izboru, odgoji in vladi njene duhovščine. In gorje cerkvi tam, kjer bi njen duhovni postali sužnji države, kjer bi ona nehala biti njihov pravi gospodar; njen vpliv bil bi vničen, vničena njena prostost, cerkev bi ne bila več cerkev Kristusova, ampak pododdelek ministerstva za uk in bogočastje, bila bi policijska naprava in bi imela z njo isto pravno veljavo!

Borin.

Z bojišča.

Novica, da so Rusi na dveh krajih prekoračili Donavo, se potrdi. Do 23. t. m. bilo jih je 6000 prešlo na turško stran, kjer so se po hudim boju z bašibozuki nastavili na višinah pri Mačinu. To je silne važnosti, ker bodo sedaj lahko branili most pri Braili in drugi vojski dali priliko brez vse skrbi iti čez most, kterege varuje tudi 8 pri Giacitu nastavljenih topov. Tudi so več ladjic s topovi nastavili tam blizo in jih obili z lesovjem s strelnimi linami, skoz ktere bodo vojaki tudi s puškami lahko streljali. Včeraj je imel car Aleksander priti v Brailo, da bi bil priča prehoda glavnega oddelka svoje armade. Neki Turški parnik pri Ruščuku je 20. t. m. jel streljati na nasproti stoječe ruske šalupe. Častnik Skridolov se je s svojo šalupo bližal parniku in je izpustil proti njemu torped. Ker so pa turške krogle poškodovale drat, se torped ni razpočil, Skridolov pa se je moral vrniti, ker je bila tudi njegova šalupa nekoliko poškodovana.

Turki se marljivo pripravljajo na upor; ker se pri Donavi ne bodo mogli dolgo držati, vtrjujejo Sofijo in so na cesti 10 do 12 kilometrov pred mestom naredili podkope. Ker tudi mirnim besedam Srbije ne zaupajo, naznanil je turški poročnik na Dunaju grofu Andrassyu, da bodo najbrže Srbijo Turki prijeli, preden bode Rusom mogoče čez deželo srbsko marširati na Turško. Srbski listi, zlasti „Istok“, res govore, da mora Srbija zopet pričeti vojsko s Turkom in na pomoč hiteti premaganim Črnogorcem. V ta namen hočejo tik hercegovinske meje pri Javoru nastaviti en del svoje armade. To je prav lepo, da Srbi nočejo zapustiti svojih nekdanjih zaveznikov Črnogorcev; da bi bili pa Črnogorci premagani, ni res. Pač so se umaknili pred silno armado Suleimanovo, proti Poviji in Bogetiču, pa kmalo so zaprli Suleimanu pot, in iz Carigrada se je poročalo, da Suleiman ne more več naprej. Tržaškemu listu „Cittadinu“ se je pa iz Kotora telegrafiralo, da tudi nazaj več ne more

in da je od Črnogorcev z vso armado zajet, in se jim bo moral ali vdati, ali pa bo z vso vojno svojo uničen. Neki telegram iz Cetinja od 23. t. m. poroča, da je po 6 dnevem hudem boju, v katerem je zgubil 7000 ljudi in mnogo streliva, 23. t. m. šel na levo stran reke Čete, ter se bode skušal pri Spuzu zediniti z ostanki od Boža Petroviča potolčene armade Ali Saib-paše. „Reut. Off.“ ravno tistega dne naznanja, da se je to res zgodilo, in da zedinjena armada maršira proti Cetinju (?) Tudi v prejšnjih vojskah so Turki že večkrat marširali proti Cetinju in prišli že v soteske Miške, in Kruše, pa vrnili se niso več, ampak so bili tam od Črnogorcev potolčeni.

Ob grški meji Turki s prebivalci počenjajo enake grozovitosti, kakor lansko leto na Bulgarskem, in vlada grška ima lepo priliko vsled tega Turkom vojsko napovedati. Ljudje so dosedaj še brez vse pomoči in si morajo pomagati sami. Res se jih je nekaj že vzdiguilo zoper Turke s katerimi so imeli že več prask. Ker je vojni minister grški sklenil oborožiti še 20.000 pešcev in 8000 konjnikov, sodijo, da bode tudi Grška kmalo pričela vojsko s Turčinom. Da bode poravnala stroške, za oboroženje vojakov, sklenila je vlada še 40 milijonov frankov na posodo vzeti.

Iz Azije poročajo listi o prvi veliki bitvi 16. t. m. pri Saidakanu, kjer je bilo 12.000 Turkov od 20.000 Rusov popolnoma, potolčenih. Bitva je trpela od zjutraj do dveh popoldne. Turki so zgubili 600 mož in so se morali proti Delibabi nazaj pomakniti. Tudi turški poveljnik Ferik Mehmed paša je bil ubit; angleški vojaški pooblaščenec Kembal pa je bil prišel v hudo zadrego in je moral bežati pred Kozaki. Muktar paša je pri Keprikeji.

Kakor uni dan gledé Ardahana, tako so bili sedaj Turki raznesli novico, da so Kurdi Rusom vzeli Bajazid. Kmalo so pa iz Carigrada naznanjali, da se ta novica ne potrdi, v kljub temu pa sedaj zopet trdijo, da so Bajazid vendar le osvojili in vjeli del ruske posadke. Če bi jim le kdo hotel verjeti! Kars Rusi bombardirajo, pri Erzerumu pa je, kakor trdi neki telegram iz Carigrada, boj med Muktar pašo in Rusi. Beguni iz Karsa poročajo, da je v mestu komaj 15.000 vojakov in da so le do srede julija preskerbljeni z živežem. Črnajev je načelnik Dagestanove brigade, ktere je prej vodil knez Čelokajev.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani, 25. junija.

Z Dunaja se piše berlinski „Germaniji“, da je poročilo (nuncij) avstrijske deputacije hudo razžalilo Ogre in ob enem v nevarnost pripravilo ministerstvo Auerspergovo, ker ne sprejme od ministerstvo zbornici navetovanega načina glede povračila nekterih davkov. Ministerstvo hoče namreč zbornici dati na izvoljo, da sprejme njegove nasvete o omenjenem povračilu, ali pa da ministerstvo odstopi. Iz Pešta se celó poroča, da je Tisza Auerspergu hudo očital, da v regnikolarni deputaciji ni pokazal nobene stanovitnosti. Pa Auersperg se je boje izgovarjal, da k sejam ni bil povabljen, pri katerih se je to sklenilo. V Budapešti sodijo, da je na Dunaju ministerska kriza neizogibljiva.

Na Tirolskem je pri volitvah za državni zbor v Briksenu, Liencu in Kalternu zmagal konservativni kandidat baron Dipauli s 486 glasovi proti 129, ktere je vjel vladni kandidat dr. Gapp. Vradna „Presse“ se izgovarja s tem, da se večina liberalcev volitve

ni vdeležila. Vedno ista pesem, samo da je nihče, menda tudi „Presse“ sama ne verjame.

V ogerskem zboru sklenila je liberalna stranka resolucijo, da se Turčija ne sme razkosati. Nenavadna zveza in bratenje Madjarov s Turki je krivo, da v Avstriji še zdaj ne vedo, kaj bi počeli. Od vseh strani se čujejo glasi, da Avstrija obrožuje vojno, da so dobili častniki že povelje pripravljenim biti, da se bode Bosna zasedla, toda nihče ne ve, s kom in proti komu se bode boj pričel. Turki se za trdno nadejajo, da bode Avstrija Bosno zasedla kot prijateljica in jim dala priliko vso armado tem laglje poslati v boj zoper Rusa in Črnogorca. Če je to res, utegnile bi vsled tega za Avstrijo nastati osodopolne vnanje homatije. Pa tudi glede notranje sprave bi bilo to za Avstrijo silno nevarno, ker večina narodov o tem noče nič vedeti, da bi Avstrija peščici Madjarov na ljubav podpirala Turka. To tudi v merodajnih krogih sprevidijo in že govore, da bo pogodba, ki bi imela sicer do konca oktobra dovršena biti, le začasna (provizorična). V drugem poročilu ogerska deputacija dokazuje, da je avstrijska deputacija dohodke ogerske za 45 milijonov previsoko nastavila, ker je tudi priklado za zemljišno odvezo prištevala k direktnim davkom. Glede povračila davkov in skupnih stroškov ponavlja prejšnje nasvete in priporoča, da naj se osnuje pododsek, ki bode morebiti porazumljenje dognal.

Vnanje države.

Francoski senat je s 150 glasovi proti 130 sklenil razpust narodne skupščine, ker se ljudem čedalje bolj oči odpirajo, da Gambetovci bi v silno nevarnost pripravili državo, ki miru želi in ga tudi jako potrebuje. Iz zgolj želje po kulturni borbi Gambetta ne gleda, da bi vstregel Franciji, ampak da bi dopadel Bismarku. Namesto da bi rekel, da se vnanje države nimajo vtikati v notranje zadeve Francoske, ozira se na pisarije vnanjih, t. j. liberalnih listov, ter napada ministerstvo ne kakor da bi Francija z njim ne bila zadovoljna, ampak ker boje Nemci in Lahi z njim niso zadovoljni. Če imajo Francozi le še kaj narodnega ponosa in ljubezni do domovine svoje, bodo pri prihodnjih volitvah dali potepeno pismo ljudem, ki hočejo Francijo ponižati tako daleč, da bi za vsak čin, in za vsako premembo še le Bismarka prosila, ali to sme ali ne. — Zmernejši republikanci delajo na to, da bi skupščina, preden se razide, dovolila še pobiranje davkov. — Novica, da bo šel pariški nadškof Guibert v posebnih zadevah v Rim, se preklicuje.

Od papeža so bili 22. t. m. v konzistoriji za kardinale imenovani: Nadškofa dunajski in zagrebški, Kučker in Mihalovič, pa škof bolognski Parochi. Tudi so izvolili več škofov in nadškofov. V svojem ogovoru do kardinalov so se zahvalili za slovesnosti o petdesetletnici in za vdanost vernega ljudstva, ki je nekaka odškodnina za britkosti, ki se jim prizadevajo. Govorili so tudi o spridenem času in povdarjali moč sv. cerkve. 23. t. m. so novo izvoljenim kardinalom podelili baret. Dunajski nadškof se boje že v četrtek zopet vrne na Dunaj in bode v petek že kot kardinal imel prvo veliko mašo. — Mac-Mahon se je papežu neki pismeno zahvalil za Pijev red.

Izvirni dopisi.

Iz Kamnika, 21. junija. Stara slovenska navada že je, da se k dnevu sv. Rešnjega telesa pred hišami, kjer nesejo sv. Rešnje telo, postavljajo različne drevesa, in fantje si

izbero kak prostor, ki je naj priličnejši za velik mlaj, ki ga navadno na vrhu kinča zastava.

Tudi pri nas ne opuščamo take lepe staronavadne šege, in tudi naši vrli fantje imajo navado, da postavijo mlaj, na ktereга nataknejo veliko trobarveno slovensko zastavo, ki spričuje, da kamniška mladina bode narodu še mnogo lepega sadu obrodila ter ne mislila in delala tako kakor naši starokopitneži, katerih je sram biti Slovenci; in ker se jim stуди tudi nemškutar, hočejo naši mestjani v jako pičem številu biti le „Kranjci“. Ti Kranjci nemškutarski hočejo dokazati, da njih jezik je le kranjski. Ko sem pa enkrat enega „Kranjca“ vprašal, kateri jezik govori pa Hočevnar, se je pri tej priliki vjel in je sprevidei, da on ne trdi prave. Tudi letos je na našem mlaji vibrala slovenska zastava in še predno je bila postavljena, smo vedeli, da bode marsiktereга v oči bodla, kar je pa najočitnejši dokazal neki nemškutar, ki je našim fantom prigovarjal, da jim da 5 gl., ako na mlaj nataknejo nemško zastavo, našo pa odpravijo.

Za volitev jeli smo se jako gibati, in kakor je razvidno in kakor smo pričeli, bo na vsak način zmaga na naši strani, da le tudi vi dragi Radolški in Tržiški volilci, delate kakor mi. Nasprotni kandidat Kecejl je celemu svetu znan, da za poslanca ni sposoben, in vsi se smejamo, celo naši Nemci so o tej reči z nami ene misli. Posebna agitatorja sta tukaj gg. Prelesnik in Herman, oba zadnjič še na naši strani, ki pa sedaj posedata po krčmah ter ljudem prigovarjata in hvalita g. Kecejlna, koliko da je že storil kot župan v našem mestu. Kot župan naš je v treh letih samo dvakrat sejo sklical in to še le na pritisk in siljenje odbornikov.

Iz zatiške okolice, 23. junija. Sijajna zmaga nad Vestenekom. V šentviški fari izvoljenih je 14 narodnih volilnih mož, pravih korenjakov, le v dveh sosekah je Vestenek zmagal, (ki imate 3 volilne može), a na tak način, da jutri vložimo protest pri deželnem predsedništvu. Pri volitvah je imel ta mož priliko spoznati, da ni vse tako, kakor je nemčurski „Tagblatt“ trobil.

Veselje ljudstva je nepopisljivo; oči se mu odpirajo. Naj deželni zbor le še razpusté, zmagali bomo še z večo edinostjo. Nemčurskih agitatorjev je sram do jeter, da so se tako sramotno opekli in da njihovi oklici „kmetje“ nič niso pomagali. V šentviški soški je bilo volilcev 62. Narodnjaki so dobili po 42 glasov, nemčurji le po 20, večidel zatiških škricov, šentviškega zdravnika Lukana, 2 učitelja in nekterih zatiških ničel. Šentviška fara je čista, katoliška, narodna. Živio!

Iz Kandije pri Novem mestu.

F. P. (Srečen izid volitev — nemčurska strast.) Prvotne volitve naše velike občine so se izvršno sponesle, zmaga je naša, vseh 14 volilnih mož, ki jih je volila naša srenja, je cvet značaja in neomahljivosti slovenske. Nemčurji pa so v kljub najhujši agitaciji grdo propadli, zato je grozna jeza in javkanje v njihovem taboru. Pred volitvijo so se sladko prilizovali priprostim kmetičem, po volitvi pa, ker niso volili v njihovem smislu, jih grdo zmerjali z raznimi psokami. Da pa s takim surovim rohnenjem nemčurstvu niso nič pomagali, ampak mu naproti še za prihodnost veliko škodovali, ker so s svojim obnašanjem tudi najbolj priprostemu človeku oči odprli, da njihovemu prilizovanji nikdar ne bo več veroval in se jim preslepiti dal — tega mi ni treba dokazovati. Nemčurji se sami po glavi bijejo.

Našim vrlim in poštenim volilcem iz Šmi-

helsko-Stopiške srenje in tudi našim značajnim volilnim možem pa: slava! Po vsih občinah so do zdaj pri prvotnih volitvah slavno zmagali Slovenci! (Celo v Račečah, kjer so bili do zdaj zmerom voljeni nemčurji, so 25. t. m. zmagali narodnjaki. Vred.)

Domače novice.

V Ljubljani 26. junija.

(Na kresni večer) zbralo se je bilo na Drenikovem vrhu veliko ljudi, ki bi se bili gotovo izvrstno zabavali, da bi se ne bil nena doma vtil dež, ki je nekatere dobro napral in zapodil domu. Na Šmarni gori je neki med hudim vremenom v neko kajžo trešilo in jo zažgalo, da je vsa pogorela.

(Narodna čitalnica v Bizaviku) napravi ljubljanskemu telovadnemu društvu „Sokolu“ na čast, v nedeljo dne 1. julija t. l. ob 1/33, uri popoldne besedo z jako zanimivim programom. Na to veselico, katere se bode tudi „Sokol“ udeležil kot društvo, opozorujemo vse ljubljanske domoljube in želimo, da bi se jih nje tudi mnogo vdeležilo.

(„Ein musterhafter Kandidat“) je naslov nekemu spisu v „Agramer Presse“ št. 132 od 21 t. m., v katerem se jako čudne reči pripovedujejo o kandidatu nemčurskem za Kamnik — Radolico — Tržič. Če to kar se v omenjenem spisu kamniškemu županu, g. Kecelju, očita, ni resnično, bode moral list tožiti zaradi žaljenja časti; če je pa resnično, potem bi bilo jako čudno, če bi ga Kamničani, Radoličani in Tržičani izvolili za svojega poslanca.

(Tagblattova „modrost“, „olika“ in „ljubezen“ do našega naroda.) „Tagblatt“ 21. rožn. pravi, da so slovenski poslanci zato interpelirali v oziru na prehudo iztirjevanje davkov na Dolenjskem, da bi se dolenjskim volivcem prikupili. Tudi v drugem spisku („Abwehr nationaler Klagerufe“) kaže ta list, da mu omenjena interpelacija ni všeč. Omenjeno je že bilo v enem naših listov, da ti nasprotniki se toliko bolj izdajo ter pokažejo, kakošni da so, kolikor več pišejo in govorijo. Ako ta list naš narod tako „čudno“ ljubi, ni čudo, da ima do narodovega duhovstva še „čudnišo ljubezen“. V ravno tem listu napada celo milgosp. škofa, zakaj „župnikom in kaplanom, ki so pod njihovo strahovavno oblastjo (Disciplinargewalt“) z vso resnobo ne prepovedo agitacij pri volitvah. Ti „liberalni vitezi“ si mislijo škofa kakor kacega turškega „aga“, ki je le zato postavljen, da bi s korobačem mahal po duhovnih, kateri ne morajo liberalcem („den Freisinnigen“?) pustiti na voljo, da bi volili samo take poslance, kateri v zbornici psujejo svetinje katoliške cerkve in slovenskega naroda, jezuite in zvesto „katoliško“ duhovstvo. Ta „kulturkämpferski“ list tudi prav „olikano“ traktira duhovske narodnjake, n. pr.: „heissblütige nationale Hetz- in Kampf-bähne, national-klerikale Sippschaft, Hetzkaplan“. — Na prederzno natolcevanje, ravno tam izrečeno, bode „hetzkaplan“ zaupljivo sam odgovoril.

Razne reči.

— Vratislavski škof dr. Förster se je 19. t. m. odpeljal v laške toplice na Štarskem.

— Za popravo kapucinskega samostana in cerkve v Kopru so cesar podelili 220 gld., za popravo cerkve B. D. M. od angelov v Poreču pa 200 gld.

— Samoumor. Iz Celja se nam piše: V rimskih toplicah (blizo zidanega mosta) so našli 19. t. m. dr. Karola Henna, posestnika v

Vojniku in lastnika radvinske kisle vode pri Radgoni, mrtvega v postelji. Na mizici poleg njegove postelje je stala steklenica, v kateri je bilo še nekoliko cijankalija — gotovo znamenje, da se je sam vstrupil. Pravijo, da zastarana bolezen, katero dalje prenašati se mu je pretežavno zdelo, je bila vzrok, da si je končal svoje življenje. Star je bil že 74 let.

— Zagrebško vseučilišče je za prihodnje leto najprej za rektorja izvolilo dr. Brestinskega, ko se je pa ta tej časti odrekel, bil je izvoljen dr. Costa Vojnovič.

— Tiskovna pravda. „Edinost“ piše: Zoper vrednika našega lista, kakor je Trierca 19. t. m. pisala, vložena je pri deželni, kakor tiskovni sodnji, tožba zoper naš list žaljenja časti in sicer od nekega okrajnega glavarja in nekega župnika tržaške okolice. Mi do danes nismo še nikakoršnega poziva od sodnije dobili, radovedni smo, kedo sta ta dva korenjaka pregledali smo vse liste in nismo našli nika-koršnega žaljenja kake osebe.

Čudimo se pa tolikoveč stvari, da ptuji časniki prej o tožbi znajo, nego mi, ki bi imeli vendar prej znati.

— Dalmatinsko akademično društvo na Dunaji je hotelo t. m. obhajati tri-letnico svojega obstanka. Dvorana vrtnarskega društva bila je v ta namen sijajno okinčana, a poleg cesarske zastave bila je videti tudi slovanska trobojna zastava celo nad podobo cesarjevo. Ko ces. komisar to zagleda, pišejo dunajski listi, vpraša odbor, kdo da je to dovolil? Odgovorilo se mu je, da še ulice, skoz ktere so se cesar peljali, so bile okinčane z nemškimi zastavami, ne da bi se bila policija nad njim spotikovala, kako tedaj, da bi v oči zbadala zastava slovanska nad 20 milijonov državljanov. Mize posameznih društev, ki so se vdeležila slovesnosti, bile so bile so okinčane s prelepimi trakovi, na kterih bi bilo z zlatimi črkami zapisano: „Osvetba k svobodi. Narodi ne zginejo, dokler njihov jezik živi.“ Ko je komisar te trakove zagledal, je zopet odbor prijel zaradi panslovske agitacije in trakove konfisciral. Ko je naposled predsednik društva „Jednost“ naznanil, da morajo na povelje komisarjeve iz programa izpustiti 5 toček, med drugimi neki brovaški marš, kterega pa vse vojaške godbe igrajo, pesem v boj, ki se je pa nedavno z dovoljenjem policije pela v Döblingu, in tudi prolog, ki ga komisar še poznal ni, nastalo je splošno godrnjanje, ki je komisarja pripravilo, da je slovesnost prepovedal. Ko so mu dijaki rekli, da se je sicer prej opominjevalo, odgovoril je komisar, da je sedaj iz priličnih vzrokov drugači ravnal. Tudi več državnih poslancev je bilo povabljenih, ki so skušali posredovati in komisarja potolažiti; dalmatinski poslanec Pavlinovič je celo rekel, da bode o tej reči interpeliral v državnem zboru, pa vse je bilo bob ob steno in zbrani so se morali raziti nemudoma. — Skoraj nekaj enakega se je zgodilo te dni na Občini. „Edinost“ namreč piše: „Na Občinah so imeli mladenči ob priliki narodnega plesa (sagra,) ko so z godbo hodili okrog, slovensko trobojnico na drogu; tega se je tamošnji žandarski vodja tako prestrašil, da je ukazal, takoj jo raz droga vzeti. Lepo se godi z našo zastavo, ktera je v državnem zboru pripoznana, da jo policijski organi zabranjujejo nositi in izobešati. Ako bi bili Open-ski mladenči imeli turško ali angleško zastavo, ali katero drugo si bode, ne bi bili žandarji je nositi branili. Okoličani in tržaški Slovenci, vsak, kdor le ped zemlje premore, naj vsadi drog in naj vsako nedeljo in praznik izobesi

slovensko zastavo, da pokažemo, da smo na naši zemlji mi gospodarji, ni treba se bati, da je kedo zabrani izobesiti; pri krčmah in društvih pa je zapovedano zraven narodne zastave še cesarska ali pa rumenočrni trakovi. Urednik našega lista ima vsako nedeljo in praznik na svojem posestvu trobojnico izobešeno, posne-majte to drugi Slovenci.“

Poslano.

Dopisnik v „Laibacher Tagblatt“ 20. jun. t. l. št. 139 pod rubriko: Lokal- und Provinzialangelegenheiten — (Wahlmanöver) pod-tika meni, da sem svoj predlog, kako bi se glede silnega izterjevanja davkov in vedno ra-stočih eksekutivnih prodaj kmetij na Dolenj-skem daljnemu propadu posestev v okom prišlo in odpomagalo — sprožil le kot volilni manever itd.

Na to sledeče stvarno pojasnilo:

1. Kot ud davkarskega odseka sem jaz meseca aprila 1877 o priliki, ko se je v od-seku posvetovalo o odmerjenji zemljiškega davka naznanil načelniku svoj predlog, da se za Kranjsko z ozirom na notorično preob-loženje z grutnimi davki odmeri nižji percent od čistega karastr. dohodka, kakor za druge dežele. Iz formalnih obzirov mi je odseka načeleik g. baron Eichhoff na voljo dal, stopiti s svojim predlogom pred zbornico. To se je godilo meseca aprila t. l., tedaj ob času, ko še nij bil razpuščen kranjski deželni zbor in še nij bilo potrebno misliti na volilne ma-nevre.

Posvetovanje o reformi direktnega davka — kakor znano — bi se imelo pričeti v zbor-nici v tekočem mesecu, pri kateri priliki bi bil jaz sprožil, uložil in utemeljil svoj znani predlog, se je odložilo za dalje časa. Kedaj ta čas pride, je negotovo, tedaj bi nevestno izpolnjeval dolžnost poslanca, ko bi še dalje se ta važna stvar zavlekla in naša dežela še dalje prenašala breme, konstatirano preoblo-ženja z gruntnimi davki.

2. V izpeljavi predloga sem nasvetoval praktična sredstva: da se primerno zniža zem-ljišni davek, da se davki izterjujejo o pravem času, na primer v vinogradskih krajih v jeseni, ne pa po leti, in da se občinam naklonijo brez-obrestna posojila za posestnike, kateri bi si na-kupili potrebno živino.

Če so to fraze ali realni pripomočki, naj razsodijo čestiti bralci sami.

3. Privolitev nasvetovanih sredstev spada po mojem mnenju v delokrog državnega zbora.

Končno dopisniku v tolažbo povem, da imajo Dolenjci do mene še zaupanje, katero si hočem tudi dalje ohraniti s tem, da se pote-zujem vsikdar za njih blagor, ne gledé na to, če se enemu ali drugemu mameluku zamerim.

Na Dunaji, 22. junija 1877.

Viljem Pfeifer.

Umri so:

Od 21. do 23. junija: Vencel Urbanc, jetnik 42 l., za razsed. krvi. Pavla Tomazin, pek. pom. o. 2 1/3 l., za vnetico vratu. Alojzi Gros, ključar 57 l., za vodenico. Miroslav Čik, kupčev sin 17 1/4 l., za jetiko. Janez Jerič, del. 48 l., za šušico.

Loterijske številke 23. junija.

Na Dunaju: 52, 30, 23, 3, 9.

V Gradcu: 40, 69, 27, 60, 15.

Telegrafične denarne cene 25. junija.

Papirna renta 60.15 — Srebrna renta 65.55 — Zlata renta 71.70. — 1860letno državno posojilo 110 50 Bankine akcije 778 — Kreditne akcije 139.90 — London 126.75 — Srebro 111 55. — Ces. kr. cekini 5.98 — 20-frankov 10 12.